

УДК 336:658.1

Сілівончик А.В., здобувач освіти,
Бунда О.М., науковий керівник, к.е.н., доцент
Київський національний університет
технологій та дизайну

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансова безпека підприємства є невід'ємною складовою економічної безпеки. Головна її мета полягає в тому, щоб забезпечити стабільну та максимально ефективну роботу підприємства сьогодні та високий потенціал його розвитку в майбутньому.

Дослідженню фінансової безпеки підприємства присвятили свої наукові праці багато вітчизняних вчених, таких, як: Гавриш Г.О., Джиговська Л.І., Крупка М.І., Кузенко Т.Б., Сабліна Н.В., Ситник Н.С., Солоха А.О., Тітенко З.М., Фурсова В.А., Яструбецька Л. С. та ін.

Фінансова безпека – це певний механізм, за допомогою якого досягається стабільний розвиток суб'єкта господарювання та забезпечується ефективність його діяльності шляхом використання різних фінансових важелів.

Фінансова безпека підприємства характеризує поточний фінансовий стан підприємства, є складовою фінансової безпеки країни, має дуальний характер: з одного боку, характеризує незалежну фінансову систему підприємства, з іншого – ступінь інтеграції фінансової системи підприємств у національну фінансову систему [3, с.25,41].

Щоб розглянути фінансовий стан підприємства, потрібно розуміти ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності, а також своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями. При цьому детально аналізують усі ймовірні загрози, можливі збитки та негативні впливи на безпеку підприємства, також здійснюється прогнозування діяльності підприємства в майбутньому.

Для забезпечення максимального ефекту щодо запобігання загрозам, кожне підприємство має мати у своєму розпорядженні єдину систему збору, аналізу та оцінки інформації про стан її безпеки, з метою поліпшення фінансового стану підприємства та виявлення фінансових резервів.

У процесі оцінки стану та рівня фінансової безпеки підприємства аналізують: фінансову звітність підприємства і результати роботи (платоспроможність, ліквідність, ділову активність, фінансову незалежність, кредитоспроможність, структуру й використання капіталу та прибутку); конкурентний стан підприємства на ринку (частку ринку, якою володіє суб'єкт господарювання, впровадження інновацій, вплив науково-технічного прогресу, рівень управління підприємством) [2, с.67].

Оцінка рівня фінансової безпеки на підставі аналізу фінансового стану підприємства передбачає розрахунок фінансових показників, які відображають результати фінансування всіх його підсистем.

Комплексна оцінка фінансової безпеки підприємства включає в себе також і соціальні показники. До соціальних показників оцінки фінансової безпеки підприємства належать: рівень оплати праці по відношенню до середнього показника по промисловості або економіці в цілому; рівень заборгованості по зарплаті; структура кадрового потенціалу (вікова, кваліфікаційна).

Для розрахунку ступеня фінансової безпеки значення мають не самі показники, а їхні граничні значення, недотримання яких призводить до фінансової нестійкості, перешкоджає нормальному ходу розвитку різних елементів відтворення, призводить до формування негативних, руйнівних тенденцій та втрати конкурентоспроможності на зовнішніх і внутрішніх ринках. Тому розглядаючи фінансовий складник, необхідно використовувати нормативні та порогові значення показників, які свідчать про передкризовий, кризовий та критичний стан підприємства.

Фінансова безпека підприємства є частиною фінансової безпеки держави, оскільки підприємство створює додану вартість, яка формує валовий внутрішній продукт на державному рівні. Крім того, підприємства є основними платниками податків, які впливають на формування доходів державного та місцевих бюджетів [4].

Фінансова безпека вважається комплексною характеристикою, яка відображає рівень захищеності фінансових інтересів суб'єкта господарювання і їх узгодженість з існуючим потенціалом і метою підприємства, що надає можливість протистояти різним деструктивним факторам у процесі проведення фінансової і господарської діяльності [5].

Однак оцінка фінансової безпеки підприємства не може зводитись винятково до аналізу його фінансового стану, адже розглянуті показники дають лише часткову оцінку рівня фінансової безпеки підприємства. Крім того, у разі використання значної кількості коефіцієнтів, з одного боку, з'являється змога максимально різнобічно проаналізувати діяльність підприємства, однак, з іншого, велика кількість фінансових показників може створити неясність унаслідок суперечливих сигналів від результативних значень різних показників [1, с.244-245].

Отже, оцінці фінансової безпеки підприємства необхідно приділяти достатньо уваги як на оперативному рівні управління, так і на стратегічному.

Література

1. Крупка М. І., Яструбецька Л. С. Фінансова безпека суб'єктів господарювання [Електронний ресурс]: підручник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. 320 с.
2. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Фінансова безпека підприємства

[Електронний ресурс]: навч. посібник. Харків : ХНЕУ, 2020. 123 с.

3. Ситник Н.С., Джиговська Л.І. Методика оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства: зміст та функціональні складники. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 46 Ч 2. С. 65-71

4. Тітенко, З. (2022). Теоретичні основи фінансової безпеки підприємства. Економіка та суспільство, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-76>

5. Фурсова В., Гавриш, Г., & Солоха, А. (2021). Аналіз теоретичних підходів до визначення дефініції «фінансова безпека підприємства». Економіка та суспільство, (32). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-12>

УДК 336.71

Швидка В. А., здобувач освіти,
Русіна Ю.О., науковий керівник, к.е.н., доцент
Київський національний університет
технологій та дизайну

УПРАВЛІННЯ ВАЛЮТНИМИ РИЗИКАМИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Валютний ризик є одним з ключових ризиків, з якими стикаються банки, підприємства та інші учасники міжнародних економічних відносин. Особливо актуальним ефективно управління валютним ризиком постає перед вітчизняними банками за умов введення воєнного стану в Україні.

Складність валютного ризику полягає в різноманітності його складових. Розглянемо кожну з них.

Визначимо, що трансляційний ризик виникає при перерахунку вартості активів та пасивів номінованих в іноземній валюті в національну валюту. Так, трансакційний ризик пов'язаний зі зміною валюти між моментом складання та моментом виконання валютної операції. А економічний ризик впливає на вартість активів та прибутковість компанії через зміну курсу валюти в довгостроковій перспективі. Розуміння цих складових дає чітке уявлення про всі аспекти валютного ризику.

В умовах повномасштабного військового вторгнення РФ першочерговими завданнями Національного банку України та її усієї фінансової системи є максимальне забезпечення потреб оборони України та надійного функціонування фінансових ринків, безперебійної роботи банківської та платіжної систем.

24 лютого 2022 року НБУ запровадив обмеження на валютному ринку для захисту національної фінансової системи, її надійного та стабільного функціонування. Було зафіксовано офіційний курс та запроваджено низку тимчасових валютних обмежень [1]. Крім того, НБУ заборонив здійснення більшості транскордонних валютних платежів за винятком розрахунків та